

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Ribarjenje v kalnem.

Z ukinitvijo parlamentarnega življenja v naši državi in nastopom kanclerja Dollfussa se je položaj naše manjšine na Koroškem nedvomno moralno ojačil. Svoječasno že je manjšinska politična stranka, katere program sloni na temelju krščanskih načel, iz proste volje dala svoje državnozborniške glasove stranki, ki je v državi edina pobornica taistih krščanskih načel. Uvedba „male“ diktature s pretežnim vplivom krščansko-socialne stranke je odprla možnost preokreta vsega javnega življenja v državi v krščanskem smislu in iz tega pokreta raste tudi možnost rešitve manjšinskega vprašanja. Zastoj političnega življenja v deželi pa je razrešil vprašanje odnosa nezavednih vrst slovenske manjšine do zavednih članov, ker se je z zmanjšanim vplivom strankarsko-političnega življenja zamajal zadnji nemški argument dveh bistveno se razlikujočih delov slovenskega naroda na Koroškem. Manjšina je v svojem delu dežele postala celo zastopnica vladne smeri, v kolikor je ta narekovana iz krščansko-socialnega programa in izločuje protidržavne nekrščanske vplive ostalih skupin v državi.

Videz izboljšanja položaja manjšine je vznemiril v deželi kroge, ki si prisvajajo nalogo očitve „narodno-političnih ciljev“. Moralno ojačena manjšina predvsem ni bila pogodu onim, ki se še izza plebiscita trudijo, da polahno ukinejo vsako sled slovenskega življenja na Koroškem. V te svrhe so sedaj zasnovali temno igro, zamotanost notranje-političnega položaja v državi in deželi jim je bila dobrodošla in na njo ter na nejasni razvoj avstrijske zunanje politike so zgradili svoj temni načrt, katerega uvodna poteza je bila prepoved pevске prireditve pri Mostniku v Zagorjah.

Razumemo razburjenje omenjenih krogov vsled odkritja njihovega temnega načrta v našem članku „Temne sile na delu“ v predzadnji številki našega lista. In javnost sama postaja pozorna, ker v deželi nekaj ni v redu. Medtem ko se uradni deželni krogi sestajajo v Sloveniji z zastopniki jugoslovanskih oblasti in tujsko-prometnih organizacij k pogovorom o dvigu meddržavnega osebnega prometa, se obdolžuje v deželi nedolžne izlete jugoslovanskih dijakov kot iredentistično propagando. Medtem ko se predstavniki zvezne vlade trudijo za uravnanje odnosov do vseh sosednjih držav, tudi do Jugoslavije, krožijo v deželi in njenih nemških listih vesti o nekem naraščajočem iredentističnem gibanju v Sloveniji, kjer „grabežljivo stegajo roke po Koroški“. Medtem ko si zvezna vlada prizadeva, da strne v svojem taboru večino avstrijskega ljudstva in ga združi v borbi za samostojnost in neodvisnost Avstrije, segajo omenjeni krogi v deželi celo že za nevarnim orožjem cepitve manjšinskih vrst in se v to poslužujejo nelojalnim potom raznih „izjav“ poedincev. Tolika je državotvornost in avstrijska zavest teh krogov, da skušajo odvrniti pozornost dežele od pravih protivnikov avstrijske svobode in neodvisnosti in jo usmeriti proti „starim sovražnikom dežele — Slovencem“. Medtem ko bje dunajska vlada z odredbami, prepovedmi in lastnimi odpovedmi najostrejši boj z nasilnim nemškim fašizmom in mora odstrani rajhovskih bratov prenašati najkrutejše žalitve in ponižanja, so po mnenju krogov okoli Heimatbunda v Celovcu v deželi vladne odredbe in prepovedi dobre komaj za „nasilno in veleizdajniško jugoslovansko manjšino“. Ja, vpliv teh krogov gre tako daleč, da imajo orožniške postaje danes poseben ukaz paziti posebno na delovanje jugo-

slovanske iredente v deželi! Čudno spričevalo za organizacijo, ki jo vzdržuje država in bi zato storila državi z nastopanjem proti hitlerjanskemu učitelstvu in protestantskim naseljencem boljše uslugo!

Morda je tej organizaciji mala briga, da vrača državi njeno dobroto s slabo protiuslugo, ker se bolj zanese na svoje prijatelje v društvu za nemštvo v inozemstvu in drugod po svetu. Potem ji pri ribarjenju v kalnem zamore želeti samo obilnega uspeha.

Slovenska koroška manjšina obsoja tako temno delo le s preziranjem. Vsako podvojeno protimanjšinsko delo omenjene organizacije zamore smatrati kvečjemu za poniževalno, ker skuša ta organizacija na isti črti usporejati hotenje tisočletnega naroda s temnimi cilji umetne in začasne organizacije. Slovenska koroška

manjšina stoji danes v družini narodov ustaljena in konsolidirana in je svojo narodno disciplino v zadnjih letih že opetovano dokazala v vsem svojem narodnem izživljanju. Kar manjšina danes poseduje, si je priborila sama in se zato upravičeno lahko čuti vzvišeno nad nizkotnim počenjanjem v zavesti, da ji tega ne zamore odvzeti niti najprebrisanejša diplomacija nekaterih nemških gospodov.

Slovenska manjšina na Koroškem se dobro zaveda, da izboljšanje splošnega njenega položaja ne bo nikdar sad trenutne konjunktore, marveč more zrasti le organično iz preokreta miselnosti o narodnosti in o narodnih in narodno-majšinskih pravicah. Ta preokret pa se bo izvršil preko organizacij za očitve „narodno-političnih ciljev“ in proti volji njihovih poslovodij.

Igra za Podonavje.

Začetkom minulega tedna je kancler Dollfuss nenadoma odpotoval v Italijo in se sestel z italijanskim vladnim šefom Mussolinijem v jadranskem kopališču Riccione. Uradno poročilo o sestanku obeh državnikov je kratko, naglašja soglasje Italije in Avstrije v vprašanju avstrijske neodvisnosti ter podčrtava pripravljenost Avstrije za sodelovanje z vsemi sosedami, posebno z Italijo, Ogrsko in tudi Nemčijo, kakor hitro bo to mogoče.

V evropski javnosti je zbudil sestanek obilo pozornost. K uspehu so prinesli listi obilo domnev in misli. Soglasna pa so poročila vseh listov v tem, da se je Mussoliniju posrečilo se dvigniti na mesto nekakega evropskega kanclerja. S tem sestankom je začela Italija očitno iniciativno politiko v srednji Evropi. Dočim so interesi Amerike in Anglije obrnjeni k dogodkom okoli Tihega oceana in se Francija peča predvsem s sovjetskim vprašanjem, si je Italija znala priboriti vsaj začasno proste roke v Podonavju.

Te prostosti se Italija živahno poslužuje. Dočim ji je do zadnjega služila za izvedbo njenih načrtov sama Ogrska, je sestanek v Riccione dokazal, da hoče Italija iz gotovih razlogov odslej posvečati prav posebno pažnjo Avstriji. Izprva je domnevalo, da skuša Mussolini obnoviti staro avstro-ogrsko monarhijo. A on kot edini videzni prijatelj Nemčije ve, da bi obnovitev monarhije odvrnila Nemčijo proč od

Italije. Prijateljstvo Francije pa si je zagotovil s tem, da je postal odločen nasprotnik priključitve Avstrije k rajhu. Dosleden svojem načrtu pripravlja sedaj Mussolini sodelovanje in zблиžanje Italije, Avstrije in Ogrske ter računata tudi na pritegnitev Nemčije. Trenutno je največja ovira izvedbi tega načrta avstro-nemški spor. Zato je pričakovati, da bo na zблиžanje obeh nemških držav stavlil ves svoj vpliv. Danes seve o zблиžanju še ni nikakega govora.

Proti Mussolinijevemu načrtu se vedno glasneje javljata Francija in Mala antanta. Upravičeno se bojita, da se hoče Italija s svojimi zaveznicami polastiti vodstva v srednji Evropi ter tod izriniti vsak vpliv Francije in njenih slovanskih zaveznic. Izgleda, da z načrtom italijanskega šefa tudi niso zadovoljni Nemci v rajhu, ker vidijo za njegovim načrtom v prvi vrsti italijansko željo izbiti iz zблиžanja teh držav predvsem gospodarsko korist Italiji in sosebno njenim propadajočim jadranskim pristaniščem. Poročajo, da je Mussolini izjavil, da bi v slučaju nasprotovanja Nemčije in nadaljevanja njenih poizkusov polastitve Avstrije bil odločen braniti avstrijsko samostojnost s svojo vojsko.

Igra za Podonavje se je torej pričela. Prvo karto je vrgla Italija.

Pred manjšinskim kongresom.

Prve dni julija se je na Dunaju sestel odbor manjšinskega kongresa pod predsedstvom dr. Wilfana, nekdanjega slovenskega poslanca v italijanskem parlamentu. Po posvetovanjih je bila sprejeta naslednja izjava:

Letošnji manjšinski kongres se vrši v Bernu. Predmet posvetovanja so bili tudi najnovejši dogodki na narodnostno-političnem področju. Pokazalo se je, da vse narodnosti vztrajajo pri načelih, ki jih je branil kongres v zadnjih letih in da je vzajemnost evropskih narodnih skupin neomajana.

Na kongresu se bodo obravnavala naslednja vprašanja:

„Delovanje Zveze narodov v preteklih letih“ in „vprašanje teritorialne avtonomije“. Pri tej točki naj

bi se pokazalo, da se mora svoboda narodnega in kulturnega razvoja uresničiti ne po poti določb obstoječega manjšinskega prava, temveč z upoštevanjem tega načela o avtonomiji. Katalonski odposlanec bo dokazal, da je mogoče priti do sporazuma v okviru skupne države edinonata način, da se dovoli večjim narodnim skupinam na teritorij navezana avtonomija. Na dnevi red pride nadalje vprašanje „Vera in narodnost“, da razčisti pojme v tem pogledu. Obravnavalo se bo končno še vprašanje, kako naj se uporabi manjšinsko pravo pri takšnih skupinah, ki so postale žrtev politike, ki stremi za plemenskim čiščenjem lastnega naroda, kakor se je to dogajalo v Hitlerjevi Nemčiji, ki je židovski narod izločila nasilnim potom z državne skupnosti.

Kongres bo v Bernu in sicer od 18. do 20. septembra. O poteku in razpravah bo naš list še poročal.

Žaloigra.

V južnotirolskem glasilu „Der Südtiroler“ beremo sledečo zanimivo razpravo:

Kdor je kedaj sam poučeval otroke ali mnogo občeval z učitelji, ve, kako je težko otroke privaditi, da dobro in prosto obvladajo materni jezik. Koder pa se v šoli ne stremi za izpopolnitvijo maternega jezika, koder se materni jezik zanemarja ali celo izločuje, koder se kot učni jezik uvaja tujo govornico, tam naravno ne more biti govora o kakem učnem uspehu. In kdor bližje pogleda po južni Tirolski, mora priznati, da je učni neuspeh tolikšen, da je šolski pouk zločin nad otroci. Ker manjka jezik, ki bi zadostoval za potrebe yerske vzgoje, izredno trpi versko življenje. Če gradijo misijonarji šole, če je Cerkev skozi stoletja nemške zgodovine nositeljica izobrazbe, ni to nje delo samo postranskega in zunanega značaja, marveč izvira iz pravega bistva krščanstva.

Cerkev rabi razvito govornico, da zamore podajati ideal krščanskega življenja in npravne popolnosti dušam mladih vernikov, ona rabi govornico, ki zgrabi čustvo, ki potem vpliva na človeško voljo. Zato odgovarja zahtevam cerkve samo jezik, ki se ga otrok priuči od matere in ki ga v vztrajnem šolskem delu izpopolni. Tuj jezik tega nikdar ne doseže, posebno, če se ga otroci učijo prisiljeno in je ljudstvu ukazano. Vzbujen otrok bo po par šolskih letih v južnotirolskih šolah lahko sledil preprostemu italijanskemu govoru, a jezik ne govori iz srca v srce in tudi najnadarjenejši učenec bo ostal na površju stvari.

Kljub nemškim pridigam in nemškemu verouku v južnem Tirolskem otrok ni mogoče več duševno in npravno zgrabiti, ker zato niso dani predpogoji in ker otroci ne obvladajo več nemškega pismenega jezika. Otroku manjkajo vsi pojmi, ki so izven jedi in pijači, travnika, hleva in igre. Zato je verouk za veroučitelje često pravo mučenje. Otroci jih ne razumejo. Pojmi kot ponižnost, odpuščanje, ošabnost i. dr. so jim docela neznan, pri zgodbah sv. pisma ne razumejo najenostavnejših besedi. In če potem govori duhovnik o usmiljenju, milosti, previdnosti, daritvi i. dr., za to ne bo našel več razumevanja pri otrocih. Južnotirolski otroci ne pojmujejo več globjega smisla

zgodb. sv. pisma, vsebine pridig ne razumejo, tuja jim je vsebina nedeljskih evangelijev.

Nemški duhovniki, ki bi na južnem Tirolskem hoteli pomagati, so obsojeni v brezdelje. Italijanska vlada odklanja njihovo pomoč, ker noče, da bi se otrok učil jezika nemških starišev. Posledice te površne vzgoje so v času npravne razvrvanosti katastrofalne. Prostaštvo se širi v najoddaljenejši vasi, resnost družinskega življenja gine, npravnost pojemata.

Ni tako, da postanejo otroci nemških katolikov ali protestantov, ki ne obvladajo več maternega jezika, italijanski katoliki ali protestanti. Celo tam, kjer se posreči, da se jih oropa narodnosti in jim usili tujo govornico, pomnožijo le maso italijanskih nevernikov. In tudi ne ostane pri tem, da bi ostal samo en rod za kulturo in višje človečanstvo izgubljen. To je izkušnja Cerkve, ki se znanstveno razlaga iz vezanost človeškega mišljenja z jezikom, iz bistva dvojezičnosti, ki pod gotovimi pogoji mišljenje umetno pokvari in ovira, iz ozke vezanosti čustvenega življenja in matrne govornice, iz važnosti razvite matrne govornice kot čuvarja narodnih kulturnih vrednot.

Tega sicer ne razumejo vsi stariši, a nezavestno spoznavajo: V otoplem obupu gledajo svoje otroke, razdor med generacijami se širi do neznanosti, dobesedno je tako, da se otroci in stariši več ne razumejo. Iz skrbi starišev za duševno srečo otrok se rodi v družinskem življenju neka napetost, ki vodi do žalostnih sporov. Pobožnejši starejši rod ne razume več lahkomišljenosti mladine in tudi so mu odvzeta vsa sredstva, da bi v dobrem smislu vplival na otroke. Najžalostnejši pa so posledice dvojezičnosti tam, kjer se jo je usililo z brutalno silo...

Potniki, ki se vozijo preko Brennerja v Bocen in Meran, ne čutijo dovolj te duševne bolesti nemškega naroda na južnem Tirolskem. Morda celo občudujejo red, ki vlada v novi Italiji. Italijanski napisi so jim naravni, v šolski pouk nimajo vpogleda. Oni vidijo samo, kako gre v južnem Tirolskem življenje svojo pot, kako igrajo lajne in kako se otroci igrajo na cestah. Kdor pa odgrne zastor, s katerim je nasilna vlada pokrila deželo, kdor pogleda tudi v družine, bo spoznal, kako se tod, nepoznano zunanjemu svetu, odigrava najžalostnejša žaloigra, videl bo posledice, ki se najavijo vedno tedaj, če se je narod oropalo njegovega najsvetejšega zaklada. Z jezikom se ukrade narodu njegovo dušo in

PODLISTEK

Žalik-žena poročena.

Spisal Ivan Albrecht.

(Konec.)

Ko je potekel čas, je povila žalik-žena poročena dete, krepkega dečka v živo veselje mladega očeta. Koder je hodil srečni mož, povsod je imel malega sinka pred očmi. Čeprav je otrok še komaj zavekal s prvim brezizraznim glasom na svet, mu je že oče namenil gospodarstvo in na tihem premišljal, kako bo takrat. On bo hodil star in sivolas okrog, kakor hodi sedaj oče njegov, sin pa bo mlad in močan in delo mu pojde kakor po niti.

V misli zatopljen je krenil domov, da se pripravi za krst. Trepetaje od radosti in ponosa je odprl vrata v sobo, kjer je ležala mati z otrokom, in je vprašal po navadi:

„Bog daj dobro. Kako je?“

Žalik-žena se je nasmehnila:

„Najhujše je pri kraju.“

Mož je stopil k postelji:

„Ne bodi mu v škodo — kako sladko sladko spi —“

Mati je zatrdila:

„Res — tako, da se ne bo prebudil in ne jokal nikoli več.“

Mož se je zdrznil, potipal otroka in spoznal, da ni več življenja v njem. Vse se je zasukalo pre njim, vse se je podiralo v njem in nekaj strašnega mu je padlo na srce.

„Kako?“

Žalik-žena poročena je privzdignila odejo in je pokazala trpečemu možu odtise svojih

prstov, ki so se še poznali na podplutbah po otrokovem vratu.

„Zato sem ga, ker sem vedela, da bi bil hudodelec, ako bi živel.“

„Ti si ga —?“

„Jaz! Saj hudodelec ne moreva ređiti.“

Od daleč nekje se je zdelo možu, da čuje medlo in zlobno spakovanje gornjega moža:

„Le čakaj, čakaj, človeški sin. — nisi spoznal še vseh bolečin —“

Domislil se je z žalostjo v srcu tistega trenutka v gozdu, ko je dal obljubo žalik-ženi, in je stisnil zobe. Ali le s težavo in s silnim naporom je zaklepal besede, ki so silile na dan.

Od dne do dne pa se je bolečina polagoma zopet utekla in je življenje spet zadobilo vedro lice. Ljubezen, ki je bila namenjena otroku, je mož prenesel na ženo in dnevi so begali kakor v lepem snu.

Ko se je približal čas, da mati zopet povije, je začel živeti gospodar v neprestani bojazni. V časih je sedel zvečer sam kje na sadnem vrtu, ki je obkrožal hišo in je premišljal svojo srečo — nesrečo. Zvezde so tako hladno sijale z neba in noč je molčala kroginkrog njega liki nekaj, kar zahrbtno sovraži človeka. Po drevju je šepetalo listje — ali pa so bile žalik-žene, ki so iskale nezvesto družico. Tupatam je hušknilo nekaj po travi — Pritlikavec kralja Matjaža? Zla minuta, prelita v neznanatno žival? — Pri hlevu se je prestrašil pes in je zatulil — drugi, tretji za njim. Zvezde pa so sijale venomer z istim hladom in luna je prišla, pastirica njihova, in je oblila vso pokrajino s svojim medlo sivim sijajem.

„Naj bo,“ je mislil mož in je odšel počasi v hišo.

„Da bi šlo po sreči! — Kako je?“

„Žalik-žena poročena se je nesmejala:

„Sina ti bom dala.“

Oče je bil vesel in žalosten obenem in je čakal...

Dete je bilo res deček, močan in zdrav, veselje vsem, ki so ga poznali. Ko pa je doseglo sedem let, mu je rekla žalik-žena-mati:

„Tako je s teboj, da pojdeš po svetu nočoj.“

Ta hip je od nekod prišel oče in je zastrmel, ko je videl, da mati navezuje malemu culo in ga odpravlja.

„Kam pa?“

„Po svetu.“

Rad bi bil branil in ugovarjal, pa se je le premagal in zamolčal svojo boleost. Ali hudo mu je bilo tako, da ni mogel ne jesti, ne piti, ne delati in ne govoriti mnogo dni zapored. Niti toliko ni bil, da bi bil vprašal ženo, zakaj je to storila; vedel je le to, kar mu je radovolje povedala sama od sebe.

„Ta je moral po svetu,“ mu je bilo sojeno tako. Vsakemu človeku je namreč nekaj sojeno na svetu; ako naredi tisto, je prav in mu gre dobro povsod, ako ne, je sama nadloga in zlo njegov del.“

Očetu se je krčilo v prsih srce, vendar mu je kazalo še najbolje tako, da molči. Dnevi pa so zopet potekali kakor strena, ki jo je navila gospodinja na motovilo. Drug je bil enak drugemu, pust in dolgočasen — in niti tega veselja dolgo ni mogel dočakati potrti mož, da bi mu bila žena zopet razodela veselo skrivnost.

„Prvi v smrt, drugi po svetu, tretjega pa niti na svet ni,“ je premišljeval oče, koder je hodil in kjer je bil. Nazadnje je vendar dočkal, a razveselil se ni; kajti slutil je že nekako, da tudi s tem ne bo prav.

Bil je zopet deček, močan in krepak — in vse je kazalo po sreči. Žalik-žena ga je ljubila

možnost duševnega življenja. Tak narod je oviran tudi v svojem napredku. Povsod se čuti zapostavljenega, nesamo zato, ker so mu odvzeli pravno varstvo, marveč ker mu tudi manjka potrebne izobrazbe za težki gospodarski boj. Kdor pozna južno Tirolsko in je skozi leta mogel opazovati njeno kulturno in gospodarsko življenje in ga je poznal tudi pred svetovno vojno, ta bo mogel dojeti vso žalost, ki se tod dogra.

... Globoke besede, ki naj si jih zapišejo v srce vsi, ki postajajo malodušni v našem boju za narodno svojstvenost. Priznanje so vsem, ki ostajajo v tem boju dobre volje in polni zdrave agilnosti. Kruta obsodba pa so onim, ki s svojo ozkosrčnostjo opravičujejo nasilje in zločinstvo nad najmlajšimi in najnedolžnejšimi.

DOMAČE NOVICE

Podgorje v Rožu. Na Malo Gospojnico in na praznik Marijinega imena t. j. 8. in 10. sept., hočemo letos še posebno proslaviti 250 letnico rešitve Dunajskega mesta in s tem tudi naših krajev iz rok silovitih Turkov. Pripovedujejo, da so 12. sept. 1683 opolnoči začeli zvoniti zvonovi tukajšnje cerkve sami od sebe. Ko so šli pogledat v cerkev, so zapazili, da je izginil Marijin kip iz oltarja. Drugi dan se je zvonjenje ponovilo in kip je bil zopet v oltarju. Marija je bila Dunajčanom na pomoč. To predstavlja tudi stenska slika na evangelijski strani glavnega oltarja, ki kaže Marijo v oblakih nad Dunajem. Po odhodu Turkov so Dunajčani v hvaležen spomin na rešitev darovali tukajšnji cerkvi sedanji glavni oltar. V njegovi glavni dolbini je kip Marije, ki sedi z Jezuškom na levici; noga stoji na polmeseču, poleg katerega sta dve turški glavi, zaviti v turban, zraven tul, pišice in turške sablje. Nastavek na tabernaklju, ki kip nekoliko zakriva, bo od 8. do 10. sept. odvzet, tako da se bo moglo vse to dobro videti. — Red službe božje na Malo Gospojnico bo sledeči: Na predvečer spovedovanje, litanije in blagoslov. Na praznik ob 1/26. uri zjutraj spovedovanje, ob 1/27. uri prva božja služba, ob 8. drugi sv. maša, ob 1/210. sv. maša z blagoslovom, ob 10. uri pridiga in slovesna sv. maša, ob 1/29. uri sv. maša pri kapelici. V nedeljo, na praznik Marijinega imena ob 8. uri prva sv. maša, ob 1/210. sv. maša z

in negovala ter je pazila nanj kakor na punčico v očeh.

Deček je bil čudno moder — in rekli so mu Foltej. Oče je namreč želel otroku patrona, ki kaj da na kmečki stan in materi je bilo prav. To je dajalo očetu mnogo upanja, da bo zdaj slednjič s tretjim svojim otrokom dosegel to, česar si je zaman želel pri prvih dveh, namreč naslednika in potomca, ki bo prevzel gospodarstvo. Spričo tega je bil resnično zadovoljen in prav od srca vesel ter je razodel tudi ženi svojo radost. Žalik-žena pa ga je zavrnila:

„Ta mora biti duhoven.“

Zdajci je oče potožil v žalosti:

„Kaj pa misliš, za božjo voljo, — kdo naj potlej prevzame gospodarstvo za menoj?!“

Komaj je izrekel, je prešla žalik-žena brez sledu. Divjikrohot gornjega moža, ki je hrul iz dalje, pa je opozoril nesrečnega očeta, da je prelomil dano obljubo. Vse klicanje in rotnenje je bilo zaman. Zbog tega je oče sklenil, da res pošlje sina v šole, kakor je hotela mati, in je tudi izvršil svoj sklep.

Ko so bili zbrani svatje na novomašnikovi slavnosti, se je marsikdo spominjal tudi žalik-žene matere, a zlasti je koprnel po njej sin novomašnik. Ko sta se razgovarjala z očetom, je dejal:

„Ničesar več si ne želim na svetu, le mater svojo bi rad videl še enkrat.“

Komaj je to izgovoril, je stopila žalik-žena poročena med zbrane in je podala sinu zlato jabolko:

„Tole ti daje tvoja mati na vzmet.“

Kakor je rekla, je zopet izginila, sin pa je poljubil materin dar in je pustil življenje ob njem.

blagoslovom, ob 10. uri pridiga in slovesna sv. maša. Povabljeni!

Dunajski katoliški dan vzbujata tudi v naši deželi obilo zanimanja. Dosedaj je za potovanje pripravljenih nad 700 oseb. Posebna vlaka iz Koroške vozita: prvi v četrtek, dne 7. septembra iz Špitala ob Dravi (7. ura zjutraj) preko Celovca (8.43 dop.) in dospe na Dunaj ob 17.15; drugi vlak pa 8. sept. in sicer ob 22.59 iz Celovca in dospe na Dunaj naslednje jutro ob 7.27. Vlaka vozita nazaj na Koroško 12. in 13. septembra. Izkaznice dovoljujejo 50 odstotni popust, prijave naj se izvršijo do 5. sept. na pisarno Karitassekretarijata.

Kn. šk. Marijanišče v Celovcu. Vodstvo naznanja svojim gojencem, da odpadejo letošnji dnevi sodalov v Trgu in Dobrli vesi.

Marija na Zili. Praznik Marijinega vnebovzetja smo Zilani obhajali na prav slovesen način, ker slavi tega dne fara svojega patrona in je obenem zilski žegen. Že teden dni smo se pripravljali nanj, skrbeli za vse mogoče, posebno za denar, ker žegen zmiraj nekaj stane. Domačini kot okoličani so ga radostno pričakovali. Pred leti so se vrstile na veliki Šmarren od vseh krajev dolge procesije prosit našo Mater božjo olajšanja življenjskih težkoč. Marija na Zili je bila namreč do pred vojne božja pot. Žalibog je ta lepa navada zamrla in ostalo je le še zanimanje za žegen. Dočakali smo ga. Veliki farni zvon je klical farane in priklical veliko farnikov in še več radovednežev, došli so celo iz sosednjih fara Loč, Stebna, Beljaka i. dr. Obiskovalcem se je izborna dopadlo cerkveno petje. Odkar imamo novega mežnarja in organista, se postavljamo kar z dvema pevskega zboroma. In to je predvsem za sluga novega zilskega pevovodje in mežnarja. Danes že lahko naša zbora tekmuje z marsikaterim drugim v okolici in ni izključeno, da bosta še to jesen v konkurenci z drugimi zbori nastopila. Popoldne pa so naši santje priredili nabijanje soda, običaj, ki je doma v Zilski dolini. Tekme na konjih se je udeležilo sedem naših najboljših fantov. Venec pa si je priporil Mozarjev Janez na Zili, ki je razdrobil sod, nataknen na lesenem drogu. Dvema neizurjenima jezdecema je izpodletelo, padla sta med tekmo s konja. Hudega še jima ni pripetilo. Želimo, da nas fantje prihodnje leto zopet razveselijo s tem lepim običajem in ne bo v kvar, če se skupno z zilskim plesom in petjem pod lipo udamači tudi pri nas.

Šmihel pri Pliberku. (Žegnanje.) Vedno se še čita v našem listu kak dopis iz Šmihela, ki opisuje novice in dogodke pri nas. Pa saj je Šmihel nekaka podjunska trdnjava in slovi po svojih velikih prireditvah. To pot moramo poročati o dvojnem žegnanju: o cerkvenem in gasilskem. V nedeljo, dne 20. t. m. smo praznovali to dvojno žegnanje z vso slovesnostjo. Pri dopoldajšnjem pranganju je nastopila tudi naša godba, ki je znana naokrog kot izredno močna in dobra. Popoldne pa so priredili naši gasilci blagoslovitev nove motorne brizgalne in jo združili z veliko vrtno veselico. Velik je bil trud in žrtev, da se je nabralo čez 5000 S za nabavo prepotrebne motorke. Gasilci so na končni uspehi ponosni, kar so pokazali še s tem, da so bujno ovenčali tudi ves prenovljeni gasilni dom in obdali novo brizgalno z vencem slovenskih nagelnjov. Izredno zanimanje za ta dan so pokazali okoličani, ki so prišli na prireditve v častnem številu. Č. župnik Vintar so po krasnem nagovoru na gasilce in občinstvo ob asistenci č. kaplana Poša blagoslovili motorke. Cerkvemu obredu je nato sledila alarmna vaja, katero je številna množica zasledovala z vidnim dopadenjem. H gasilskemu prazniku so prihitali tudi gostje iz Prevalj z godbo na čelu, katera je žela splošno priznanje. Sosednji Feuerwehri se kljub oficialnim vabilom niso odzvali in je samo obžalovati, da staro sovrastvo še ni pozabljeno. Šmihelski požarni brambor pa želimo, naj se čvrsto razvija naprej in naj je dobro na straži proti ognjenemu sovrastvu.

Melviče. (Strela.) Pri zadnji grozni nevihti je ubila strela vrh Poludnika, ravno ob državni meji, 45 ovac. Ležale so kakor padli vojaki na vojnem polju. Naši kmetje imajo s to nezgodo veliko škodo, cenijo jo na 1400 S. Ovce so bile v večini dobre jezerske pasme. Niti meso in niti koža po strelji nista bili več rabni, samo nekaj volne se je dalo rešiti.

Sauberes Essbesteck?

Današnji številki je priložen letak trgovine s kuhinjsko posodo M. Seher v Celovcu, Lidmanskyygasse 39. Opozarjamo bralce na to domačo firmo.

Škofiče. (Razno.) Z zanimanjem zasledujemo borbo našega kanclerja proti prevratnim hitlerjanskim elementom. In veseli smo, da naš list dosti obširno podaja velike uspehe odločnega kanclerjevega nastopanja. Vedno bolj pa se nam dozdeva, da sedanje gibanje v naši državi ni prav vsem docela povšeči, posebno tistim ne, ki so nas tako radi nazivali iredentiste. Često je v ponočnih urah čuti na vasi ono pesem „Deutschland, dir mein Vaterland“, ki se glasi kot izzivanje vseh držav in vladi zvestih občanov. No, morda se jim stopi kedaj na prste. — Pred kratkim smo dobili motorno brizgalno, ki pa bo najbrž šele prihodnje leto krščena. — Društvo se pripravila na jesensko sezono in sedaj čaka, da se vzdrami „župan“ in prenakaže potrebno svoto za preureditev odra. — Na polju smo spravili že skoraj vse. Z letino smo srednje zadovoljni. Jabolk ni skoraj nič in hrušek le malo, tako da bodo v jeseni sodi dobro peli.

Grabštanj. (Nemški Turnverein.) Ko smo pri nas izvedeli o nameravani pevski prireditvi pri Mostniku v Zagorju, so bili naši duhovi deljeni. Dočim so kmetje pokazali za koroško narodno pesem, ki jim je še v dobrem spominu, precejšnje zanimanje, se je nemški „Turnverein“ pripravil na to, da prireditve moti in onemogoči. Posebno se je pri tem postavil neki Nemec, ki je češki državljani in voditelj turnarjev. To nemško društvo s svojim protiverskim in nelojalnim nastopanjem začinja vzbujati med domačim kmečkim ljudstvom nevoljo in ogorčenje.

Medgorje. (Razno.) Toliko imamo več ali manj važnih poročil za naš list, a vedno zopet nam zmanjka črnila in papirja. In vendar začena naš kraj sloveti kot gorsko letovišče. Imamo pri nas čez poletje več dunajskih otrok, ki se prav dobro počutijo v naših hribih. Po njih zna naša občina zasloveti kot pravo zdravilišče za vse oddiha in zraka potrebne. Pa saj je tudi že minulo celo leto, odkar smo imeli zadnji pogreb, slučaj ki je sicer v farnih kronikah menda precej redek. Letos smo tudi popravili cesto od Podgrada do Podkrnosa, da je poskrbljeno za prometno zvezo s svetom. Z letino smo srednje zadovoljni, sadja ni, čebelarjem pa daje upanje cvetoča ajda. Tudi nesrečo imamo beležiti v zadnjih dneh. Pri obiranju zgodnjih hrušk je padel z drevesa in se močno poškodoval posestnik Anton Drobivnik, pd. Mucl v Spodnjih Medgorjah. — In še eno novico: naš č. župnik so imeli v svojem vrtu krasnega srnjaka, s katerim je imela veselje cela fara. Postajal pa je hudoben in romal je pred puško.

Podgorje. Smrt je žela. Dne 5. avgusta smo v prav velikem številu spremljali v žalnem sprevedu k zadnjemu počitku prijazno in postrežljivo Obervirtinjo gospo Angelo Kir-

